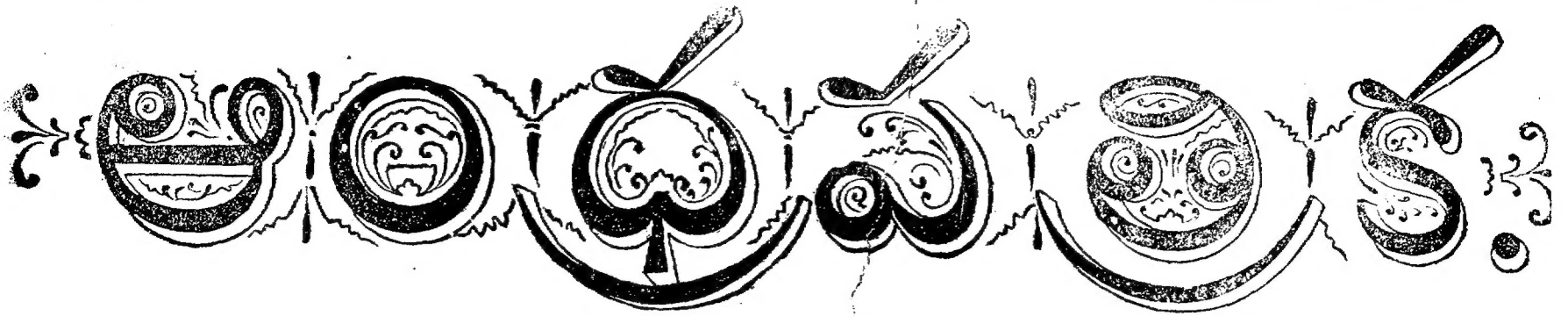

విడి పత్రిక గాకే రంగం.

Registered No. M. 1118.

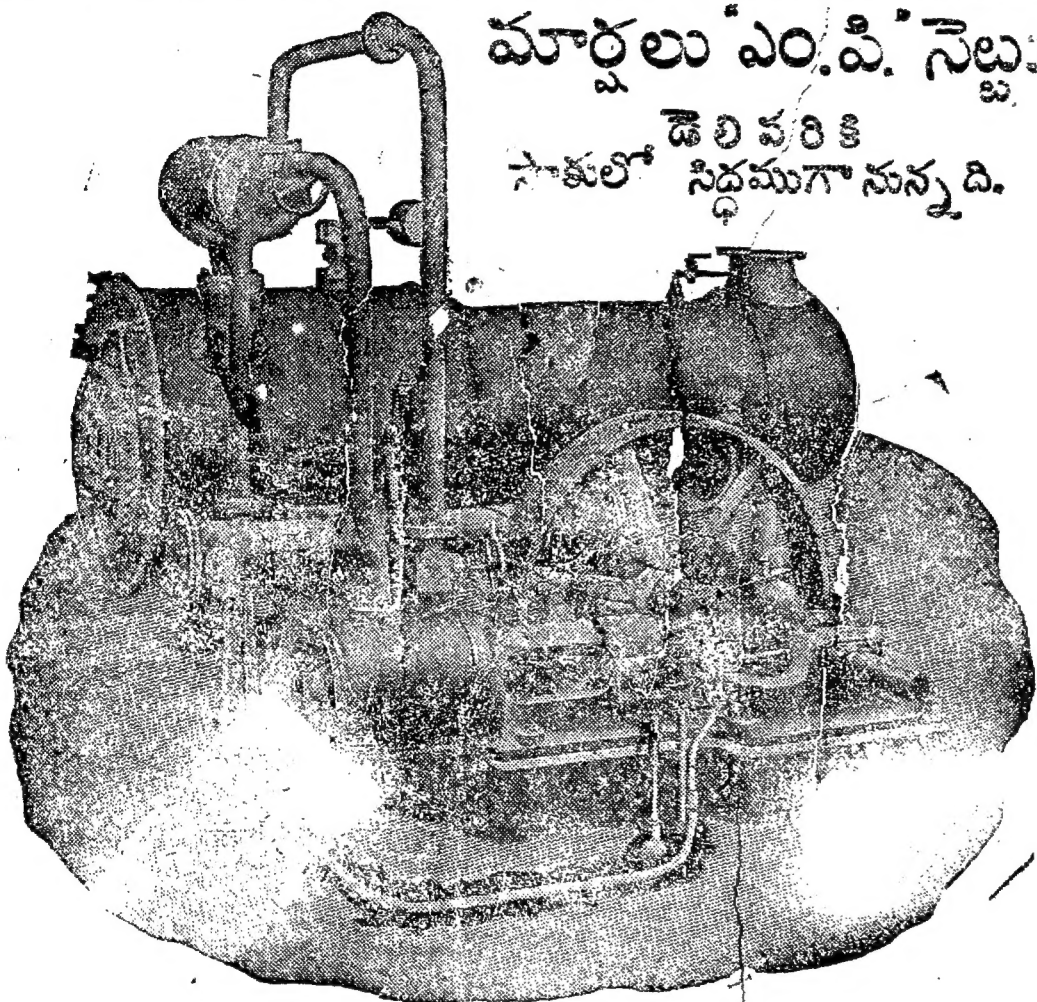
Post Box No. 212.

TelePhone No. 544.

౧౧౦౫౬ ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. ౩. } చెన్నపట్టణము 1921 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 12 తేది శుక్రవారము } No. 111.
నంపుటము. ౮ } దుర్బతినామ సంవత్సర శ్రావణ మాస శుద్ధ పంచమి. } సంచిక. ౧౧౧

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు

డెలివరీకి
సామర్థ్యముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూవర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై ఎంగు
మొదలగువాటితో కలిపి ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్టి నెట్టు
యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1808

మార్వలు సన్ను ట్రి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కార్యాలయము: బెంబాయి, కెంబాపూడి.

నెం. 9, సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

ఈ మృత్యుహర ప్రసిద్ధి కల్గినది.
ఇతర నీచిత్తమైన మృత్యుహర కూడ
యీ అమృతాంజనమును వాటి
వలన మృత్యుమన వయదగునట్లు
మలకల వెల 0-10-0 అనగా.

మోహినీలైలము

సీసా 1-౩ 0-12-0.

తామరలైలము

శబ్ద 1-౩ 0-6-0

వండ్ల పొడి

శబ్ద 1-౩ 0-3-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు.

హాటగా తియ్యనట్టి వర్తకులకు, దుకాణదారులకు ఇది మంచి సమయము!

జిన్ను! జిన్ను!! జిన్ను!!!

ఇప్పుడే వచ్చినది.

మలైన రకము పాన ద్రవ్యము 110. చిల్లరగా తీసిన తులము పికటిక యూ కి.

ప్యాకింగు, పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఈ మన దరఖాస్తులకు ఈ ప్రతి చిరునామాకు పంపకొనడు.

Manager, William & Co., 109 Frere Road, BOMBAY.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు—

తక్షణమే

ప్రాసిన రహిత ఖర్చులు కూడను అపేక్షించక ఇప్పుడే మీకు
ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" పంపెదము.

త్వరపడుడు!

ఇట్లు,

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆరంభనిగ్రహ యావధాలయము, 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నగల నాణ్యముగాను పూచీతోడకు నరిమైన ధరలకు
తయారుచేసి విక్రయించుట కుంచబడును. తయారున
లేనివాటిని అతిక్రమముగా అర్జున మేరకు తయారుచేసి
యివ్వబడును. ఒకసారి అర్జున యిచ్చి నగల తయారు
చేసిోన్నవారి వలన మా నమ్మకము తెలిసికొమ్మును.

దేశభక్తి కొండ వెంటపయ్యగారియొక్క

జీవితచరిత్ర

—:—

జననము

ఆంధ్రనాయకాగ్రగణ్యులగు వీరు ౧౮౬౭ సం॥ ఫిబ్రవరి 7-న తేదీకి సరియగు క్రొధి సం॥ మాఖ బి ౭ మి నాడు స్వగ్రామ మగు ప్రాతగుంటూరునందు జన్మించిరి.

విద్యాభ్యాసము

చిన్నతనమున పీఠబడిలో గొంతకాలము చదివి యటు పిమ్మట మిమక్ష ఉన్నతపాఠశాలలో మూడవక్లాసునందు ప్రవేశించిరి. ౧౮-వ సం॥మున మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షయందు తీర్థులగువరకు నిండే విద్య నభ్యసించిరి. ప్రతి తరగతియందును ప్రథములుగ నుత్తీర్ణులై బహుమానముల బడయించుకొనెడి వారు. రాజమహేంద్రవరమునందు యెస్. ఏ. తరగతిలో ప్రథమపత్యనమును పొన్నపురి క్రైస్తవశాశాలయందు ఎస్. ఏ. రెండవతరగతియు, బి. ఏ. తరగతులను జదివి ౧౮౮౭-వ సం॥లో బి. ఏ. పరీక్షయందు నుత్తీర్ణులైరి. ౧౮౯౩-వ సం॥లో పాఠశున బి. ఎల్. పరీక్షయందు నుత్తీర్ణులైరి.

స్వామ్యవాద వృత్తి

౧౮౯౪ వ సం॥ ఆగష్టులో పనియందు ప్రవేశించి బందరు జిల్లాకోర్టులో స్వామ్యవాదకేరీ తదాది గుంటూరు కృష్ణా జిల్లాలు విభజింపబడువరకు బందరునండేయుండి ౧౯౦౬ వ సంవత్సరమున గుంటూరునకు వచ్చిరి. అప్పటినుండియు గుంటూరునండే స్వామ్యవాదవృత్తి జరుపుచు ౧౯౧౧ వ సంవత్సరమున ప్రజాసేవాధ్యయము తమ జీవితము నుపయోగింపదలచి యీ స్వామ్యవాదవృత్తిని ముగిసిరి.

పిత్తువాక్య కరిపాలన

తల్లిగారు చిన్నతనముననే చనిపోయినను తండ్రిగారు తిరిగి వివాహమాడక వారిప్రభులకు విద్యల బెప్పించుచు ఋజువీవనమునై దనుకాలమును గడపుచు తొలదినిత్యముల క్రిందటనే స్వర్గస్థులయిరి. వీరు స్వర్గస్థులగుటకుబూర్వము వెంకటప్పయ్యపంతులవారి స్వాస్థి తనగు భూవశతులగునాడ గలిపి ముగ్గురన్నదమ్ములను సుమముగ పంచుకొనవలసిన దని తండ్రిగారు తోరగా నాప్రకారమే పంచియిచ్చి పిత్తువాక్య పరిపాలనాధురంధరు లయిరి.

ప్రజాసేవ

రాష్ట్రజాతీయోపసంఘము నియమింపబడినది మొదలు కొంతకాలము కార్యదర్శిగను ఇటీవల అధ్యక్షులుగను నున్నాడు. ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకముగ కాంగ్రెసుకమిటి నిర్మింప జేయుటలో వీరు విశేషముగ క్రమ బుచ్చుకొనిరి. హిందూ దేశీయమహావనభాస్థాయసంఘమున నాలుగువత్సరముల నుండియు సభ్యులుగ నున్నారు. మదరాసు చట్టనిర్మాణసభలో మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారి యధికార పరిమితి కాలము సమాప్తి యయినప్పటి నుండియు, చట్టనిర్మాణసభ లో ౧౪ మాసములనుండి సభ్యులుగ నుండి సహాయనిరాకరణ నూత్రముల ననుసరించి తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి. మహాత్మా గాంధీగారు ప్రధమమున సత్యాగ్రహ ప్రకటిత శేర్మరచినపుడు వీరందు చేరుటయే గాక ముద్రణా కాసమునకు వ్యతిరేకముగ “సత్యాగ్రహము” అను ఆంధ్ర వార్తాపత్రికను మదరాసునందు తమ సంకేతముతో ప్రచురించిరి.

మ్యునిసిపల్

గుంటూరు మ్యునిసిపల్ సభ్యులుగ నుండి యీ మ్యునిసిపాలిటికి జీతముపుచ్చుకొను సభ్యుని నియమించవలసిన దను ప్రభుత్వపు ట్టిప్రాయము వెలువడినపుడు అట్టి యోర్కాట్టు జరుగుటందే ప్రజాపక్ష మవలంబించి విశ్వప్రయత్నము చేసి సఫలమనోగ్రథు లయిరి.

నిద్యావిషయము

గుంటూరునకు వచ్చిచదివెదలు సంస్కృతపాఠశాల సంఘసభ్యులుగ నున్నారు. శ్రీవిద్యవిషయమున వీరికి గల యభిమానము వర్ణనాతీతము. చట్టనిర్మాణసభలో సభ్యులుగ నున్నప్పుడు శ్రీవిద్యవిషయము కృషి సల్పి వారి పరిష్కా విషయమున కొంతమార్పును గలిగించిరి. ప్రత్యేకముగ శ్రీల కొరకై కారదాని కేతనను పాఠశాల శేర్మరపదలచి గుంటూరుజిల్లా బాపట్లతాలూకా పేటపాలెమునందు ౪ వల రూపాయల వెచ్చించి యొకలోటను అందలిబంకాలనుగూడ కొన్ని వత్సరములక్రిందట కొనిగిని యాపాఠశాలయందు విద్యాధి

బాలిష్టరు గువ్వగారి జీవితచరిత్ర

—:—

శ్రీగువ్వగారు, సర్వారావుపేట తాలూకా చిలకలూరి పేట గ్రామమున జన్మించిరి. వీరి వయస్సు ౭7 సం॥ములు. 11-వ యేట నుండియు స్వదేశోద్యమమున మిగుల నభిమాన మతో పాల్గొనుచుండిరి. గుంటూరుపట్టణమునకు బందరునందు విద్యాభ్యాస మొనర్చి 1918-వ సం॥న బాలిష్టరు పరీక్ష చదువుటకై విర్లాండుదేశమునకు వెదలిరి. అప్పటికి వీరు ఇంటి రీడియేటు తరగతియందు యుండిరి.

1౯16-వ సం॥నకే బాలిష్టరుపరీక్షయందు తీర్థులైరి. కాని బ్రిటిషుప్రభుత్వము ధర్మవిరుద్ధముగ భారతదేశమున స్థాపింపబడినదిగా తాము వ్యవధిపూర్వకముగ నమ్మినవారలగుటచే, అట్టి ప్రభుత్వమును చిరస్థాయిగ నొనర్ప నాయ పడుచున్న స్వామ్యవాదవృత్తి నుండు ప్రవేశించుట కెంతమాత్రమును ఇష్టములేనివారైరి. ఇట్టి తీవ్ర అభిప్రాయము వీరికి 6 సం॥ల క్రిందటనే యుండుట వీరి దూరదర్శిత్వమున వ్యక్త పడుచున్నది.

వీరు 1916-వ సం॥లో బాలిష్టరుపరీక్ష పూర్తి చేసినను 1౯20 సం॥ము వరకును విర్లాండుదేశమున గడపిరి. విదేశీయుల పాలనకు లోబడి హైన్యమున నుండుచున్న వివిధజాతుల చరిత్రలను సమగ్రముగ పఠించునలె నను వాంఛయే ఇంచులకు ముఖ్యకారణము. ఇట్టి పఠనమునకు తీవ్రస్వాతంత్ర్యవాదుల పుట్టినిల్లుగ విర్లాండుకు మించిన యాచితప్రదేశ ముండజాలదు గదా?

ఎట్టికేలకు 1920 సం॥ము ఆగష్టు 6-వ తేదీకి వీరు స్వదేశమునకు వచ్చిరి. వెంటనే ఇండియా గౌరవకాసనముక్రింద నిర్బంధింపబడి నాటిరాత్రికి విడుదలచేయబడిరి.

ఆగష్టు మరువారమున గుంటూరునందలసభలో తీర్మానింపబడిన అసహాయోద్యమతీర్మానానుసారముగ స్వామ్యవాద వృత్తియందు ప్రవేశించుట లేదని జహిరంగపథలో వెల్లడించి అప్పటినుండియు రాత్రింబవళ్లు విరామములేక సత్వరస్వరాజ్య ప్రాప్తికై పాటుపడుచున్నారు.

వీరు గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమునకు కార్యదర్శి. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘమునందు అభిలభారతసంఘము నందు సభ్యులు. వీరి నిష్కళంకనైరదనము నిరుపమాన దేశభక్తియూ, సంఘసంస్కరణములపట్ల గల తీవ్ర అభిప్రాయము, ప్రశంసనీయులు.

మొలదెరిగి బొంబాయిలో సహజమువారు ఈనెల 13 తేదీకి వినివారమురాత్రి బెజవాడలో

ద్రావణి వస్త్రావహారణ నాటకమును

ప్రదర్శన మొనరింతురు.
రేణు:—2-0 0, 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0, 0-4-0
శ్రీలలిత ప్రత్యేకస్థలం 0-8-0, 0-4-0
శ్రీ. వట్టాల్లిగారుయొద్ద కార్యదర్శి.

నులతోగూడ నివసించుచు పరిశీలనాధికారిగ నుండగిన గృహస్థు లేమింతే వ్యర్థమనోగ్రథులు కావలసినవైనది. ఎప్పుటికైన నట్టివారు తటస్థించినచో నానికేతనమును నెలకొల్పి కుటూహలై యున్నారు. ప్రస్తుతము ఆధనములను పేటపాలెము నందలి కెంతరి పాఠశాలాపయోగనిమిత్త ముచియుగనే యిచ్చియున్నారు. వీరి కాంగ్రాంధ్రములయందేగాక సంస్కృతమునందుగూడ నెక్కుడు ప్రావీణ్యము గలదు.

క్రిపంతులవారు భారతవర్ష ప్రధానసాయకులలోనొకరు. అభిలభారతజాతీయోపసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులు. ఆంధ్రులు భక్తి పూర్వకముగ నొసంగిన “దేశభక్తి” బిరుదము వీరి కెంతయు తగిలుచున్నది.

[ఇందు విశేషభాగము ౧౯౨౦ సం॥ డిసెంబరు ౧౨ వ తేదీ దేశభిమాని పత్రికనుండి యెత్తివ్రాసినది.]

వీరు బందరులో స్థిరముగానున్న కాలమందు కృష్ణాజిల్లా సంఘమునకు కార్యదర్శిగనుండి చాలకష్టించి పనిచేసిరి. కృష్ణా పత్రిక స్థాపకులలో నొకరుగా నుండి అపత్రికకు గొంతకాలము సంపాదకులుగా నుండి అంగ్లేయభాషాపరిచితులు దేశభాషల యంను ప్రచురించెడి వార్తాపత్రికలను జరుపుట పరువుతోప మని భావించెడి మన ఆంధ్రప్రముఖుల దురస్థుత తొలగించి అట్టివారినే దేశభాషాపత్రికలను చదివించుటకు ప్రథమ కారకులు వీరే.
(అం॥ పు॥ స॥)

స్వదేశీయోద్యమము

బొంబాయి క్రాంతిలహరీత్ర యిట్లు ప్రాయమున్నది:— గంధి నుహాట్టు దుష్ప్రకమించిన స్వదేశీయోద్యమము, విదేశవస్త్ర దహనము, గాంధీటోపీ మున్ను సంశములనై ఆంగ్లోఇండియను పత్రికలలో నెన్నియో యభిప్రాయములు ప్రకటితము లగుచున్నవి. గంధిమహాత్ముడు అగ్రశాస్త్రజ్ఞుడుకాదనియు, రస్కిన టాల్స్టాయల భావజేరిటాడె యుండుటచేతను, ఆంగ్ల విద్య నేర్చుకొనియుండుటచేతను, హిందువుడనిగాని ప్రాచ్య దేశీయుడనిగాని నెప్పుటకు పీటలేదనియు వచించుచున్నాడు. అతడు కేవలము భావోన్మాదుడని మున్నగు సంగతులు చెప్పుచున్నారు. ఈభాషములను అంగ్లేయులు వెల్లడించినను, భారతీయు వెల్లడించినను, తమ తమ విశ్లేషణలనుబట్టి ప్రాచ్యపాశ్చాత్య దేశాదర్శముల యెడల గణుగుచున్న అపార్థమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. ప్రాగ్దేశీలు భావములు, ఆధ్యాత్మికజగత్తునందు సంచరించుచుండును. పాశ్చాత్యులు భౌతికతత్వమై యున్నారు. ప్రాగ్దేశీయులకు నిర్దితములైన ఆదర్శములు కలవు. పాశ్చాత్యులు సమయానుకూలముగ వర్తించురు. వారు తమ ఆచారములను సమయానుకూలముగ మార్చుకొనుచుందురు. గంధిమహాత్ముడు ఆర్థికతత్వ జేత్ర గాడు. ఆయనకు ఆంగ్లజ్ఞానము గలదు. ఆయన భావోన్మాదుడు. ఆయన సత్యద్రష్ట. కాని దానికీడినకి సంబంధమేమిటి?

ప్రజచిత్రములను పల్లంపవడేసి అదితలయై త్వపూర్వము కంటెజాతుల నుద్ధరించుకత్తి ఆర్థికతత్వమునందు కలదని మేము వినియుండలేదు. కారణమొప్పు తీర్మానములనన రి నెనుకు తీర్జము కలుగవచ్చును. కాని రువ్యనప్రజాశిని మేల్కొల్పినది మరెయొకటి. ఆజ్ఞానమునకు కలుగుచున్న అనర్థములను కనిపెట్టుటకు పాశ్చాత్యవిజ్ఞానధనులకే సాధ్యమగును. వారే మంచిచెడ్డలను కనిపెట్టి ప్రస్తుతపు మహోద్యమమున నడువ గలరు. ప్రాగ్దేశీయులందీవిష్టము జరుగుచున్నది. పాశ్చాత్య విజ్ఞానధనులే యోద్యమమునకు నాయకులై యున్నారు. యూరోపీయులలో సహచర్యము పనికిరాదని ప్రాచ్యదేశీయులు నిర్ణయించిరి. ప్రాచ్యదేశీయుల సంస్కారమునకు తోడ్పడు వారిలో మాత్రము సహచర్యమునకు అంగీకరించుచున్నారు. తక్కినవారిలో సహచర్యము నాసించుటలేదు. సహచర్యము నట్లు నిరాకరించుట తప్పనిసరి యయ్యెను. ప్రభుత్వములగాని ప్రజలుగాని దానిని అడ్డగింపజాలరు. ప్రాచ్యదేశీయు లన్నిటికంటెను, భరతవర్షమునందీ యోద్యమోద్యమము స్ఫుర్తయె యున్నది. తక్కినవారు ఉద్యమముం దిచ్చును, విశ్వవ్యవహార భారమునే దానిస్వరూపమును నిర్ణయముగ గ్రహింపలేకున్నారు. ఆయాదేశీయుల నాయకు లింకను రాజనీతికే యవలంబించి యూరోపీయుల పద్ధతులతో, తమకు విముఖులై యున్న యూరోపీయుల యుద్దేశములను ప్రతిఘటించుచున్నారు. రెండు కేతాబులనుండి ప్రాచ్యు లిట్లు జేయుచున్న నభిము కలుగలేదు. ఆ పద్ధతులనే పట్టుకొని వారింకను ప్రేరేపించు చున్నారు. భారతీయజాతులను మొన్న మొన్నటి వరకు నిష్టే చేయుచుండిరి. అందుచేత వారికి ప్రజావలంబనము లేకుండ పోయెను. ప్రజలకు యూరోపీయులపద్ధతులందు అభిమానము లేదు. దానియందు లోపములుగలవని వారికి తెలియును. దురాశ మున్నగువి దానియందు గలవని ప్రజలకు తెలియును. ప్రాగ్దేశీయుల కింతకంటె నుత్కృష్ట పద్ధతి కావలయును. వారికి ధర్మనియతి కావలయును. ఆకారణముచేతనే యూరోపీయులు వారు సంశమాత్ములు విముఖులు నని చెప్పుచుందురు. ఋషిసత్త్వము దగు నొకని పవిత్రసంకేతమువలన ప్రజలందరు మేల్కొనుట ఒకప్రాగ్దేశీయులందే సాధ్యమని వారు మరచిపోదురు. అటువంటి యోద్యమములు ప్రాగ్దేశీయులందు బయలుదేరి, లోకులకు ధర్మనికాసము నిర్ధింకచేయినని వారు మరచిపోవుచుందురు.

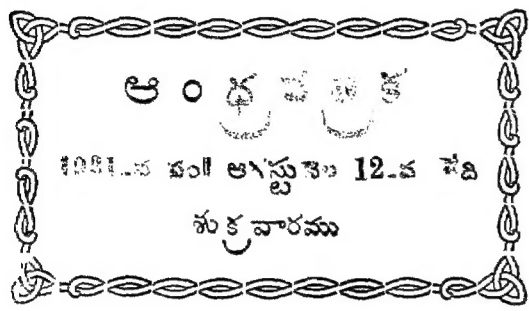
పాశ్చాత్యజ్ఞానసంపన్నులైన ప్రాగ్దేశీయులు గాంధీ యంతరించువరకు దీనిని సరచిపోయిరి. నూతనదేశీకును, లోకులకు సర్వదీక్షను ప్రసాదించుటకును, వారి యవతారము నిదర్శముగ నుండగలదు. ధర్మరాజ్యమునకు ప్రాచ్యులు నాయకులై యుందురు. ఆర్థికజేత్రము మానవులకులిగించిన దుష్ఫీతిని వారు మాన్పించుటకు సమర్థులైయుందురు. మహామహులకును సామాన్యులకు గల తారతమ్యమును జర్మనదేశజాడకు పిల్లలదివ్యముగ చెప్పెను. మహామహులకు దిగ్భవస్థియుండును. సామాన్యులకు తవలక్ష్యము నిత్యకృత్యములు దాటిపోవు. గంధిమహాత్ముడు సత్యద్రష్ట. వారిభావములందలి సత్యము ప్రయోజనమును గ్రహించుటకు లోకులకు నూరేండ్లుపట్టును. ఆ యనభావము లాత్మీయములై యుండుటచే ఆర్థికజేత్రలక్ష్యము మునకు అందవు. వారియుమా లంతవరకు పోవు. ప్రజాంతులును రసజ్ఞులు నగు యూరోపీయులు గంధియందుగల సహత్వము గ్రహింపగలరు. భారతీయులు ఆదంబరమైన విదేశవాస్య మోహములో పడిపోయిరి. ఆమోహము పోయినగాని స్వరూప జ్ఞానము కలుగదు. భూదాసులో నిట్లుకలదు. అల్లాగాని అంతకంటె గొప్పవారుగాని మాకు జ్ఞానములేగిరించుచో వారికి మేము మొక్కుదుము. గంధిమహాత్ము డీరచనములను చదివి యుండెనుగాని, అందలిభావముల ననుభవితత్వ గ్రహించెను. ప్రాచ్యదేశీభావానుకూలమైన నాయకు డవతరించెనని మేము వాదించగలము.

హిందీ బాలశిక్ష.

తృతీయముద్రణము పూర్తి అయి విక్రయము నకు సిద్ధముగనున్నది. ఇదివరలో మాకు దరఖాస్తులు పంపిన వర్తకులకును, ఇతరులకును ఈ గ్రంథముల పంపు నేర్పాట్లు చేయుచున్నాము. ఈ గ్రంథ విక్రయమువలన సామ్యంతయు తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి సమర్పించబడును కాన వివేలు తిరుగ గొట్టక నారించెద రని కోరుచున్నాము.

హిందీ మొదటివాచకము తయారగుచున్నది. ఇంక పక్షము రోజులలో వెలువడగలదు, కావలసినవారు దరఖాస్తులు వెంటనే పంపవలెను.

క్ర.తి 1-కి పోస్టు ఖర్చులు సహా 0-9-0.
మనియార్డరు ఖర్చు 0-2-0

లోకలుబోర్డులు

మద్రాసు రాజధానియందు, 1919-20 సంవత్సరమున లోకలుబోర్డులును యూనియను పంచాయతులును నెలలు బనిచేసినో వివరించెడి నివేదికము వెలువడెను. జిల్లాబోర్డుల సంఖ్యలో మార్పులేదు. తాలూకాబోర్డు మాత్రము ఒకటి యధికమయ్యెను. తాలూకాబోర్డులయందును, జిల్లా బోర్డులయందును, అసభికార సభ్యుల సంఖ్య విస్తరించెను. ప్రజానియక్త సభ్యుల సంఖ్య జిల్లా బోర్డులలో 100-కి 12.5 వంతునను తాలూకా బోర్డులలో 100-కి 21.4 వంతునను బెరిగెను. కాని, లోకలుబోర్డులలో సభ్యులందరును ప్రజానియక్త సభ్యులుగనే ఉండుట కింకను తరుణము రాలేదు గాబోలు! స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘముల కయినను, ఎన్నిక నకులను సంపూర్ణముగ నిచ్చిన మేలుగ నుండెడిది. క్రొత్త లోకలుబోర్డుచట్టము సయితము నూతన పరిస్థితులను గుర్తింపలేదనుట తెల్లము. వదలొండు జిల్లాబోర్డులకు ప్రభుత్వ నియమితులగు అసభికారాధ్యక్షులు గలరు. 98 తాలూకాబోర్డులలో, 64 బోర్డులకు అసభికారాధ్యక్షులు గలరు. వీరిలో 13 గురు ఎన్నికలచే నియమింపబడిరి. జిల్లాబోర్డుల మీటింగుల సంఖ్య 291 నుండి 303 వరకు బెరిగెను. తాలూకాబోర్డుల మీటింగుల సంఖ్యమాత్రము 1298 నుండి 1270 వరకు దగ్గిపోయెను. లోకలు ఘండు రోడ్లక్రింద 1918-19 సంవత్సరమున 58.84 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపడియుండగ, 1919-20 సంవత్సరమున 64.52 లక్షల రూపాయలు వ్యయమయ్యెను. ఈ రోడ్లపై నివేదిక వత్సరమున 22.79 లక్షల రూపాయలు రాబడి చేకూరెను. మ్యునిసిపాలు టోలులరాబడినుండి చేకూరినభాగము 3.10 లక్షల రూపాయలు.

ఇంతవరకును, రోడ్లను విలేజ్, తాలూకా, జిల్లారోడ్లని సరియగు విభజనము చేయుటకు ఎట్టి ప్రయత్నము జరుగలేదు. క్రొత్త లోకలుబోర్డుల చట్టము క్రింద, విభజన జరుగుట యావశ్యకము. ఆ విషయమును ప్రభుత్వమువారు వరీక్షించుచున్నారని, నివేదిక చెబుచున్నది. ట్రంకురోడ్ల విభాగముక్రింద 3182 మైళ్లరోడ్ల ప్రత్యేకింపబడినది.

ప్రభుత్వమువారిరోడ్లను ప్రావిన్సియల్ సామ్యుతో భరించెదరు. 1918-19 సంవత్సరమున 27816 మైళ్ల రోడ్లను బోర్డులు భరించుచుండెను. నివేదిక వత్సరమున 27,771 మైళ్ల రోడ్లు బోర్డులవశమున నుండెను. భవనములకు జేసిన మరమ్మతుల ఖర్చులుగాక, విద్యమీద 46.79 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టబడెను. విద్యార్థులజీతములనుండి వచ్చిన 5.71 లక్షల రూపాయలును, ప్రావిన్షియల్ గ్రాంటులనుండి వచ్చిన 27.77 లక్షల రూపాయలును, లోకలుఘండులనుండి చేకూరిన 13.31 లక్షల రూపాయలును ఈ ఖర్చుకు సరిపెట్టబడెను. కోరాపుట్టి, నీలగిరులు, కర్నూలు, నెల్లూరు, సేలం బోర్డులు, తమ రాబడిలో విశేషాంశమును విద్యక్రింద వెచ్చించినవి. రామనాడు, దక్షిణకనరా, గుంటూరు, మలబారు, తిరుచునాపల్లి బోర్డులు కడు స్వల్పభాగమును వెచ్చపెట్టినవి. ప్రారంభ విద్య గూర్చి, బోర్డు లెక్కడు క్రద్ధను వహించుచున్నవి. బాలుర విద్యావిషయమున, మలబారు, తిరునల్వేలి, కృష్ణా, గుంటూరు, రామనాడు, మండలములు విశేషాభివృద్ధి జూపినవి. మధుర, సేలం, తిరుచునాపల్లి, కోయంబత్తూరు, గంజాము మండలములు మిగుల వెనుకబడి యున్నవని, నివేదికము సూచించుచున్నది. బాలికల విద్య విషయమున కృష్ణా, మలబారు, గుంటూరు, గోదావరి, తిరునల్వేలిజిల్లాలు ముందుకు వచ్చినవి. మధుర, సేలం, తిరుచునాపల్లి, కోయంబత్తూరు, గంజాము జిల్లాలు వెనుకబడి యున్నవి.

నిమ్నజాతుల పాఠశాలలసంఖ్య 1483 నుండి 1627 వరకును, అందలి విద్యార్థులసంఖ్య 63,685 నుండి 73,094 వరకును బెరిగెను. లోకలుబోర్డులు పోషించెడి సెకండరీ పాఠశాలల సంఖ్యలో నెట్టి మార్పు గనుపించలేదు. కాని వానిలో చదివెడి విద్యార్థుల సంఖ్య 19095 నుండి 21,580 వరకు బెరిగెను. చెంగల్పట్టు, అనంతపురము, కర్నూలు, మధుర, ఉత్తరాకాటుజిల్లాలలో సెకండరీ విద్య విశేషాభివృద్ధి గాంచెను. చిత్తూరు, కోరాపుట్టి, బళ్లారి, తిరునల్వేలి, సేలం జిల్లాలలో సత్వరాభివృద్ధి గలుగలేదు. లోకలుబోర్డులు 41 నెష్టును స్కూళ్లను నిర్వహించెను. ఈబోర్డులు గ్రంథాలయముల కెంత సహాయము జేసినో, వివరముగ జూపబడియుండలేదు. ప్రయివేటు విద్యాప్రతిష్ఠాపనలకు 12198 రూపాయలు సాయముగ ఒంపబడెను. 1919-20 సంవత్సరమునందు వెనుకటి వత్సరమునకన్న ఆ రోగ్యము మంచిస్థితియందుండెను. బోర్డుల యాజమాన్యమున నున్న ఆస్పత్రులకు క్రొత్తవి నాల్గుచేరెను. చికిత్సకు వెడలివ రోగులసంఖ్య మాత్రముదగ్గిపోయెను.మిలిటరీ సర్విసుకొరకు అర్హత గల వైద్యులు వెడలియుండుటచే, వైద్యసహాయమునకు కొరత వాటిల్లి నెలలు నివేదికము చెబుచున్నది. అర్హత గల వైద్యులనిన, అల్లోపాతికే విధానమును గుర్తెరిగిన వైద్యులని, నివేదికా ప్రచురణకర్తల భావము. లోకలుబోర్డులు ఆయుర్వేద వైద్యులను ప్రోత్సహింపరచి, వారి నేల యుపయోగింపగూడదో తెలియదు. దేశీయుల శరీరస్థితిని, శీతోష్ణ పరిస్థితులను గుర్తెరిగి, వారు వైద్యసేవ జేయగలుగుదురు. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘముల పేరుతో వ్యవహరింపబడుచున్న లోకలుబోర్డులు సయితము దేశీయవైద్యమును చురుకైనజేయుట, మిగుల శోచనీయము.

స్త్రీల నిమిత్తము స్థాపించబడిన ప్రత్యేక వైద్యాలయములు, తిరుపత్తూరు, పొల్లూచీ, కాకినాడ, తుని, దేవరకొట, బాబ్బిలి, బుదరు,

విశాఖపట్టణము లందుగలవు. వీనియందు మందు దీసికొనిన రోగుల సంఖ్య 103 333 నుండి 104, 653 వరకు బెరిగెను. సంచార వైద్యాలయములు కడప, కర్నూలు, నెల్లూరు, విశాఖపట్టణ మండలములలో నుండెను గాని, అవి దిన్నగ బనిచేయలేదు. లోకలుబోర్డులు 28 మంది ప్యానిటరీ ఇన్స్పెక్టరులనునియమించెను. వశుచికిత్సాప్రతిష్ఠాపనల సంఖ్య 21 నుండి 29 వరకు బెరిగెను. అందు చికిత్సజెందిన జంతువుల సంఖ్య 30201 నుండి 42408 వరకు హెచ్చెను. యూనియను పంచాయతుల సంఖ్య 535 నుండి 588 వరకు బెరిగెను. అందలి సభ్యుల సంఖ్య 4741 నుండి 4934 వరకు బెరిగెను. రాజధానియందు 237 మేజరు యూనియనులును, 351 మయినరు యూనియనులును గలవు. దక్షిణకనరాయందుగాని, నీలగిరులందుగాని, యూనియను పంచాయతులు అసలేలేవు. సేలమునందు 43, కృష్ణాయందు 56, గుంటూరునందు 60 పంచాయతులు గలవు. యూనియనులు 14.61 లక్షలను వెచ్చించెను. ఆరోగ్యము క్రింద 7.78 లక్షలును, దీపముల క్రింద 2.17 లక్షలును, రోడ్లక్రింద 1.36 లక్షలును, సిబ్బందిక్రింద 1.93 లక్షలును, ఇతర ఖర్చులక్రింద 1.37 లక్షలును వ్యయపెట్టెను. ఇందునుబట్టి యూనియను పంచాయతులు తమ బాధ్యతలను గుర్తెరిగి, అవసర వ్యయముల క్రింద బాగుగ వెచ్చించి, తమ స్వపరిపాలనా సామర్థ్యమును చూపెననుటకు సందియములేదు. ఆరోగ్య ప్రాముఖ్యము నవి గుర్తించుట చేతనే, 7.78 లక్షల మొత్తమును ఖర్చుపెట్టెను. యూనియనుల రాబడి 15.51 లక్షలు. మొత్తము మీద ఖర్చుకన్న రాబడియే హెచ్చుగ నున్నది.

పదిజిల్లాలలో యూనియనుల ఖర్చుకన్న, వాని రాబడి విశేషముగ నుండెను. ఇన్ ఫార్మల్ పంచాయతులు తగిన జీవకళను చూపుట లేదనియు, స్వశక్తిపై నాధారపడియుండుటకు వారికి తగిన ప్రోత్సాహము కలిగింపవలె ననియు, నివేదికము హెచ్చరించుచున్నది. స్వశక్తిపై నిలువబడుటకు స్వతంత్రాధికార ముండవలయును. అట్టి యధికారమును ఇన్ ఫార్మల్ పంచాయతుల కొనగనంతవరకు, అయ్యవి విశేషాభివృద్ధి గనుపరుపనేరవు. లోకలుబోర్డులును, యూనియనులును, తమ పాలనా సామర్థ్యమును జూపియున్నను, లోకలుబోర్డుచట్టము వాని నింకను ముగుద్రాల్లో నడిపింపవలె నని యుద్దేశించుచున్నది. సంపూర్ణ స్వేచ్ఛను వాని కొనగిన, అవి ఎంతటి యభివృద్ధి నయినను జూపగలుగును. స్వపరిపాలనాభిలాష ప్రజలలో గాఢముగ నాటుకొనిన సమయమున, స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములు తమ శక్తిని వెల్లడిండుట యావశ్యకము. జాతీయోద్యమోద్యమములను కొనసాగించుటకు, స్థానికస్వపరిపాలనాసంఘములు ముందంజ వైచుచున్నవి. ఆంధ్రదేశపు మ్యునిసిపాలు సంఘములు గాంధీమహాత్ముని సంకల్పమును నెఱవేర్చ బూనినవి. అధికారుల యొత్తిడిని లక్ష్యపెట్టక, అయ్యవి స్వతంత్రముగ ప్రజాభీష్టములను కొనసాగించుచున్నవి. లోకలుబోర్డులు సయితము, ప్రజాశయములపట్ల బహిరంగముగ సానుభూతి గనుబటచుచున్నవి. సానుభూతి గనుబటచినంత మాత్రమున, జాలదు.

లోకలుబోర్డులు ప్రజోపయోగకరము లగు కార్యములను ధైర్యముతో నిర్వహింపవలయును. జాతీయవిద్యకు ప్రోత్సాహ మొనగవలయును. నేతపరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మొనగూచు, జాతీయ కళలను, వృత్తులను పోషింపవలయును. తగిన ప్రో

శ్రావణము లేక పెనుకబడియున్న ఆయుర్వేద వైద్యమును పోషించుట అత్యవశ్యకము. ప్రజాసామాన్యమును బాధించుట తప్పించుటకును, వ్యయభారమును తగ్గించుకొనుటకును, ఆయుర్వేద వైద్యుల సహాయముగైకొని, దేశీయవిధానమును గౌరవించి పోషించుటకు స్థానిక సంఘములు ప్రయత్నించుట భావ్యము. నిరాశరణవాదులు స్థానిక సంఘములలో విశేషసంఖ్యలతో జేరుచున్నారు. ఇట్టి తరుణమును, పోగొట్టుకొనక, ప్రజాశక్తి విజృంభణమున కవి తోడ్పడనేని, జాతీయమహాసభాదేశముల సాఫల్యమున కవి ఎంతయు యత్నరకు రాగలవు.

సుప్రీము కౌన్సిలు సమావేశము

ప్ర్యారిను నగరమునందు సుప్రీమకౌన్సిలు సమావేశము గూడెను. ఈ సమావేశ మత్యంత ప్రాముఖ్యమయిన దనుటకు సందియములేదు. సైలీషియాలో సూర్యభాగ మెవరికి జేరవలయును? ఈ విషయము మిలిటరీవారి మనములను వేధించుచున్నది. ఈ భాగమునందు, జర్మనులే అధిక సంఖ్యాకులుగ నున్నారని, తేటబడినది. ప్రజలసంఖ్యలబట్టి జూచిన, ఇయ్యది తమకు రావలయునని, జర్మనులు వాదించుచున్నారు. పోలులు తమకి భాగము జేందవలెనని వాదించుచున్నారు. ప్రాన్సు దేశము పోలుల పక్షమును వహించినది. జర్మనుల బలము ఇంకను దగ్గించుటయే, ప్రాన్సుదేశపు ముఖ్యదేశముగ లైకిగ నుపించుచున్నది. బ్రిటీషువారి యభిప్రాయము ప్రెంచివారి యభిప్రాయముతో నీ విషయమై నేకీభవించుట లేదు. ప్రెంచివారికిని, బ్రిటీషువారికిని, యభిప్రాయభేదము విస్తరించుచున్నటుల, విదేశీపత్రిక బ్రిటీషుల నుద్దోషించుచుండెను. ప్రాన్సుదేశమునందు, బ్రిటీషువారిపై కోపము బెరుగుచున్నటుల వార్త లేతెంచెను. లాయడుజార్జిగారు, ప్ర్యారిను సమావేశమునందు తమ యభిప్రాయమును ఖండితముగ వెల్లబెట్టిరి. జర్మనుప్రజాబాహుళ్యమును తగ్గించుటకు జేసిన ఎత్తులకు, బ్రిటీషుసామ్రాజ్య మంగీకరింపదని వారు పలికిరి. ప్రాన్సుదేశముపై జర్మనులు అన్యాయముగ దండెత్తివచ్చుట, బ్రిటీషుదేశము సహాయము జేయును గాని, తమ బలాధిక్యము జూచి కొని దానిని దుర్వినియోగము జేయునపుడు ప్రాన్సుదేశమునకు తాము సహాయము జేయజాలమని, లాయడుజార్జిగారు యొత్తిబలికిరి. సైలీషియా యందలి సూర్యభాగములో గల విశేషసంఖ్యాకుల నడిగడ్రొక్కి, నిర్ణయమునకు బూచుట పనికిరాదని, లాయడుజార్జిగారు సూచించిరి. ఈ విషయమును నిపులులు తిగి పరిశీలించుట యుక్తమని, లాయడుజార్జిగారు జెప్పగ, అందులకు సభ్యులంగీకరించినటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. అంతర్నిర్ణయ మెటులున్నను, ఒక్కవిషయము మాత్రము విచిత్రముగ నుండకమానదు. వివిధదేశముల సంబంధభాంధవ్యములు స్థిరముగ నుండనేరని, గనుపించుచున్నవి. నేడు మిత్రులయినవారు, కొంతకాలమునకు శత్రువులుగానవచ్చును. కొలది కాలము క్రిందటివరకు శత్రుకొటిలో నున్నవారు గాఢమిత్రులు గావచ్చును. కేవలమంత్రాంగము పయిననే, ప్రపంచవ్యవహారము లాధారపడి యున్నంతవరకు ఎప్పటి కేది తలపించునో జెప్పవలను పడదు. సూర్యభరత్యమును మాత్రమే ప్రధానముగ జేకొని పని జేయునంతవరకు, వివిధజాతుల వారును పరస్పరసంబోధనముననులై, ప్రపంచసంక్షోభమునకు కారకు లగుచుందురు. ఆ కారణముచే, ప్రపంచజాతుల సంబంధము తాత్కాలికముగా

లికప్రయోజనములపై గాక, దయా, సత్య, శౌచములపై నాధారపడి యుండునటుల, ఏర్పాటులు జరుగుట అవశ్యకమని, గ్రహించుట యుక్తము.

బక్రీదుపండుగ

బక్రీదుపండుగ 15 తేదిన జరుగును. ఆనాడు మహమ్మదీయులు గోవధను సాధ్య మగునంత వరకుమానివైచి, హిందువుల భావములను మన్నించుట భావ్యము. కిలాఫాత్ సమస్యకొరకు, హిందువులు స్వార్థత్యాగము జూపుచు మహమ్మదీయ సోదరులతో గలసి పనిచేయుచున్నారు. ఉభయ సంఘములవారును ఏకాశయబద్ధులై మెలగుచున్నారు. రాజకీయవిషయములలో నుద్బవించిన నైకమత్యభావము, మత విషయములలో స్పృహ మగుగాక యని గోరెదము. ఈ వత్సరపు బక్రీదు పండుగదినములలో హిందూమహమ్మదీయుల పోరాటము లుండ వనియు, ఉభయసంఘముల వారును పరస్పరసహనము జూపి భ్రాతృభావముతో మెలగుద రనియు, విశ్వసించెదము.

శృష్టిపుష్కరము

విజయవాడలో, కలరా జాడ్యము అంకురించినందున, పుష్కరయాత్రకు లండువలన గలిగెడి యపాయమును గుర్తెగువలె నని, ప్రభుత్వమువారు నిన్నటిదినమున ప్రకటించిరి.

స్థానిక వార్తలు

పి. డబ్ల్యు. డి. వర్మ-పాపు ప్రార్థన:—ఈ ప్రాంతపు పనికారి నమ్మి అంత ముంది.

ఆరమ్మ జట్టు లై సెన్సులు:—ఈ ప్రాంతపు జట్టు ఆ దాయము కష్టించి ఆదాయము నందు చేరవని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి.

ఆర్యసమాజము:—కందీశ సోమశాఖవారు గాక కాశీకి 447 సంవత్సరం దుండు ఆర్యసమాజ మండలములో 14 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయం 8-30 గంటలకు ప్రవృత్తియైన ఆర్యసమాజ ఆంగ్లమున ఉత్సాహించెదను.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:—ఈ సభ (ఆగస్టు) రెండవ ఆదివారం అనగా 14-వ తేదీ పెరంబూరులో కవునాచార్యార్ వీధి నెం 15, ప్రాథమికమున విద్యార్థులకు ప్రార్థన కరగలి మధ్యాహ్నమున 2 1/2 గంటల సమావేశ మగును. ఆసనము సాయంత్రము 5 1/2 గంటలకు ఆశీర్వాదము ప్రార్థన నభి జరుగును.

పచ్చయప్ప కళాశాల ప్రెసిడెంట్లు:—పం. రత్న ప్రాసాదగారు ఎం. ఏ. (కాంటన్) బాంప్రక, పచ్చయప్ప కళాశాల ప్రెసిడెంట్లుగా నియమింపబడిరి. 18 వ తేదీకి సాయంత్రము 5 వచ్చయప్ప కళాశాలలో ఒక సభ జరుగును. కళాశాల విద్యార్థులు వీరితో ఆభిషేకపరచును నమోదెదను. గా. ఎ. పి. బాత్లో గాని అభ్యుదయ హిందెదను.

నేతగాండ్రకు సహాయము:—చెన్నైలోని 12 గోడవన్ ప్రియా నమ్మ కల్యాణ బీ సంఘం కంపెనీ వారు స్వతః కనాడులో జేసి అక్కడను అవకాశము వరకు మోద శత్రుత్వము మాటికి 75 రూపాయల నూటికి 10-15 వృద్ధులకు కల్యాణ బీదీయార్థము పెట్టుబడి పెట్టెదను. తయారైన సరకులకు కంపెనీ నూటికి రెండురూపాయల కమిషనును ఒప్పుపెట్టెదను.

లోకలు ఘండు ఆదాయవ్యయము:—లోకలు ఘండు సికిల్ వక్కుయొక్క ఆదాయము 1920-21 సంవత్సరమునందు రూ 24000. 1921-22 సంవత్సరము రాబడి రూ 25000 అంత అంచనా జేయబడినది. ఈ మొత్తమున ఇంగ్లెండ్ నెక్కు చేర్చబడలేదు.

వ్యయము:— 1920-21 సంవత్సరము రూ 2,40,257 అంచనా జేయబడినది గాని రూ 4,87,780 వ్యయమయ్యెను. 1921-22 సంవత్సరమున వ్యయము రూ 200927 అంత అంచనా జేయబడినది.

గవర్న మెంటువారి ప్రకటన:—గవర్నమెంటు ప్రెసిడెంట్ ప్రయోగముచేయు తీర్మానము విషయమై 1890 సంవత్సరపు రైల్వే అక్టు 47 (1) కి, 71 సెక్షన్ ప్రకారము జేయబడిన ఈ క్రింది నిబంధనలకు ప్రజలు గమనించవలెను. ఈ నిబంధనలు హిందూజాతీయసంఘము అన్ని రైల్వేజను క్రించును. (1) గవర్నమెంటుచే బాధపడుచున్నవారు తాము రైలు సౌకర్యములకొన్ని ప్రేక్షన అధికారియొక్క ప్రత్యేక అనుమతి లేకుండా రైలులో ప్రయాణముచేయరాదు. (2) రోగియు అతనికి చికిత్సచేయువారు ప్రత్యేక కంపార్టు మెంటు ఏర్పాటు జేసుకొనవలెను.

ఒక యశశ్రీమతి యాచార్యుడు:—తెనాలి జిల్లాకు చెందిన ఒక యశశ్రీమతి యాచార్యుడు శ్రీమతి మూర్తి శ్రవర సరస్వతిగారు తమ శ్రద్ధాగరకు శ్రీరామకృష్ణగారి యొక్కయు, మహాకవి శ్రీమద్భక్తగారి యొక్కయు బ్రాహ్మణ్యము ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్వోన్నతమైన యశశ్రీమతిగారు 150 వ తేదీకి శర్యసంఘమువారు ఈ సందర్భికి శృంగారాధ్యక్షతవహించుచున్నాడు. అది కొడుకరాజు లక్ష్మణరావు వంతులుగాడు వ్రాయుచున్నాడు.

గా. బి. యక. శర్మగారి పర్యటనము

రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సంఘమునందు తనస్య సభ్యులగు గా. బి. యక. శర్మగారి పర్యటనవరకు:—వీరు ఆగస్టు 18 వ తేదీ బిభృష్వాంకమునందీ బయలుదేరి కలాలా కొంతకాలముండి 15 వ తేదీ ఉదయం కలకత్తా చేరుదురు. కలకత్తాలో 15 వ తేదీ మొదలు 19 వ తేదీవరకు నుండుదురు. 20 వ తేదీ ఆలసాబాదు చేరవని. 21 వ తేదీ ఆలసాబాదు వదిలి కాకాపూరుకు వచ్చెదను. 22, 23 వ తేదీలు కాకాపూరులో జను. 24 వ తేదీ ఆదివారము నుండెదను. 25 వ తేదీ బిభృష్వాంక తిరుగ నీమా చేరవని. వ్యవసాయమునందు జాబులు పంపుటకు ఆహ్వాన మునున్నట్లు చూచుకొని ఇచ్చినట్లు వ్రాయవలెను.

చాగవార్త:—బొంబాయినుండి భూనాథ వాయు వార్తలను సదవుటకు ఏర్పాటులు జేయబడునాడు.

మున్నీ కపూరుసింగుగారి కేసు

కేసులో బలవంతముగా నూలితరచేయించుట అక్రమమని బోధించిన గడవిడలలో వక్తుగొనిన మన్నీ కపూరుసింగు వారికి ఆయనను చెరపాలతో పంపివదలుమొదలు నిబంధనలు విడిచివేసిన 200 రూపాయల జూర్యానామము మేజిస్ట్రేటులు విధించెను. నెలకలవలయు గడవిడిని, సింగుగారు జూర్యానా నెల్లించినదెను. ఆయన టెలుగు పండితుడు అతనకు కడలి వేసిరి.

రంగూను గవర్నరు దర్బారు

రంగూనులో గవర్నరుగారు దర్బారుచేసిరి. కొంత మంది పరిమలులనుగొని. సరకులలో స్వార్థత్యాగం ను చూపిన వారిని క్రితంబింపిరి. అసహాయార్థ్యమును నిరసించిరి. నిడు ధ్యానినకు వియ్యమునకు ముందు ఉభయ వక్తులుచే సుశరణులై రైతులై, రైతులు భూస్వాములైరి. భూస్వాములు మునుపటివైరై, మునుపటివలె నాటుకొటి పెట్టెదగ్గర బయలుపున్నకొట వారే కనబడుటకేదని ప్రజానాయకులు తెలివినందుకు చాల సంకలించిరిమని గవర్నరుగారిని రి. ఇండియాలో భాగ్యములను విద్యుత్తును పంపుటకు గూర్చి కొందరప్రతికూలములు నున్నాడు. బర్మా యుండియోగో శాశ్రాగముగాను మధ్యముగా యుండియోగో కాశులిన భాగ్యమును వియ్యమును బర్మాలో కాలగిన దానిని వివరణించగా మిగిలిన సరకునే యెగురుతరచేయవలెనని గవర్నరుగారినిరి. యశరాజుగారు ఇవరినెలలో బర్మాకునుడ వచ్చెదను. వారికి సుపకుని స్వాగత మొనంగవలెనని.

కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారి కైఫియతు

దిదితాలూకా కొదాలిగ్రామములో కట్ట దుకాణమును యిజారాపాత్ర కలాలిసోదకుడు రైతులు కట్టగిరివల్ల తాళ్లయివ్వము అని చెప్పించుచున్నది. త్రాగునీరు కలవాటు వడివకాదు త్రాగునీరు వని కలకట్టు నేసికొనుచున్నందువలన తాను సాగుకాటమందు భరాకరుచెట్టి 06 28-0.0 వడుకొని రుపేక్షల పాటు రద్దుచే అనుచును వని బంధన నివృత్తి కట్ట గారికి నిల్వనీరు పంపుకొనెను.

యందు వ్యవహార సభ

[illegible]

మదరాసు ఆల్బమ్

విచారణ సంఘము

గురువారము, ఆగస్టు 11.

(నిన్నటి తరువాయి)

సి. బి. యన్. కెల్లెగారు- ఈ కేసును నా కంఠ బాగుగా తెలియదు. జూలై మొదటి తేదీన ఉత్తరాగ్రాటు పోలీసు కార్మికసంఘపు భవనమునకు కాల్పుబడినాడు. 2 వ తేదీ ఉదయము జనరలు అనుగ్రహి రోడ్డునకు కొందరికి ఒక పిస్తోలు దొరకెను. 4 వ తేదీ అది ఇద్దరు తీసుకొనిపోవుచు లాగా లాపలిగుండు ప్రే. బుడెను. అధ్యనిపోలీసువారువారి సామ్యములగురు ఈ ధ్వనిని వినిరి. అప్పుడాయన లిస్సీకంపె నిలో ఉద్యోగమునందుండెను. ఇప్పుడచ్చటనే ఆస్నాదో లేదో నాకు తెలియదు.

అధ్యక్షులు:- సామ్యములు గారిని పిలిపించగలరా?

సి. బి. యన్. కెల్లెగారు సరే, అలాగే.-

వద్యనాథనాయుడుగారు, ప్రాంత్యుడింగు దిభ్రాటి నూప రింకెండెంటుగా రిట్టు చెప్పిరి:- మేము కేసు చేసినవారు- 107 వ సెక్షన్ క్రింద ఏమిత్తులో నిన్న మీరు అడిగిరి. వారందరు హిందువులేను. ఈ గలభాలు జరిగిన మిల్లుల ఆవరణ మందు ప్రకృతిశిథి ఏమో కనుగొనవలయును.

అధ్యక్షులు:- ఈవిచారణకు, మీరు చెప్పడానితో సంబంధము లేదు. మీరిచ్చినసాక్షులను రేపు పరిశీలించెదము- ఆదివాదియు ప్రతినిధులెవరు?

నుండరాచార్యులుగారు:- యం. సి. రాజాగారు మరి ఇద్దరుసాక్షులను రేపు తెప్పించెదను.

సి. బి. యన్. కెల్లెగారు:- ఇచ్చట నేనెందుకున్నా వో నాకు తెలియదు. నాకు తొచినంతమట్టుకు నేను చేసిన పనులుగురించి చెప్పటకు-

అధ్యక్షులు:- జరిగినవానిని మాకు చెప్పటకు ఇతరులు సాక్ష్యమిచ్చటకు యోగ్యతగలవారిని మాకు వెలుపుటకు మా విచారణయందు మాకు సహాయముచేయుటకు.

మాతేవిల్లుల ప్రతినిధి 7 గురు సాక్షుల పేర్లపట్టిని ఇచ్చి రి. కిరిసంఖ్య లిగించుటకు వీలుండదా యని అధ్యక్షులు ప్రశ్నించిరి.

ఇక సెక్రటరీ జి. చెయ్యలిగారి సాక్ష్యము.

నేను ఉత్తరాగ్రాటు ఇన్స్పెక్టరు. జూలై మొదటి తేదీ నేను ఉత్తరాగ్రాటు పోలీసులతోకూడ వచ్చితిని. నేను పోలీసులను స్టేషనునుండి పురుషేటకు గొనిపోతిని. అచ్చట రెండు మోటారుబండ్లుండెను. మేము పోలీసుస్టేషన్ చేరునప్పుడు రెండవ మోటారుబండిమీద ఎవ్వరో కాల్చిరి. మోటారుబండిలో నుమారు 25 మంది పోలీసులుండిరి. ఒక పోలీసువాని మెడ కుడికట్టు గుండుతగిలెను. మా మోటారు బండి కుడివైపునుండి తుపాకిగుండువచ్చి తగిలెను. కార్మిక సంఘపుభవనమునకు సమీపమున తుపాకిగుండు మామీదవచ్చి పడినది. ఒక గుండుకట్టు తగిలినది. వానిని జనరలు ఆనుప (త్రకి బంపితిమి. (కెల్లెగారు మెడికల్ ఆఫీసరు ఇచ్చిన సర్టిఫికేటును అధ్యక్షుల చేతికిచ్చిరి) సెక్రటరీ ప్రవాహముగా కారినది. దెబ్బ తగిలినతరువాత మోటారుబండిని నిలుపకుండ మేము వెళ్లితిమి. మేము సాధారణమైనదేగనుతో మోటారుబండిని నడపుచుంటిమి.

ఇక సెక్రటరీ నార్దుగారి సాక్ష్యము

నేను రిజర్వుకాఫిలోని వాడను. 29వ తేదీ 12½ గంటలకు మధ్యాహ్నము పులియంతోపులో ఇండ్లు తగుల్కొనుచున్నట్లు నేను వింటిని. నేను తక్షణమే బయలుదేరి గుట్టము మీద స్వారిచేయుచు పులియంతోపుకు వెళ్లితిని. అచ్చట గుడి నెలు మడుచుండెను. అచ్చట గలభా, ధ్వని, రాళ్లవర్షము నేను జూచితిని. నేను ఇంజనీర్లను ఆగ్ని క్యాబులల మీదికి కదలితిని. క్యాబులల లగ్నలేదు. ఇంజనీర్లమీద రాళ్లుపడసాగెను. నామీదకూడ రాళ్లుపడినవి. నేను గుడినెలదగ్గర ఉండితిని. సార్జెంటు వాల్టెగారిని నేను ఇంజనీర్లగలకు బంపితిని. మంటలు కొంచెము తగ్గగానే నేను ఇంజనీర్లగలకు వచ్చితిని. ఇంజనీర్లగల ఏమి జరిగెనో, నేను స్వయముగా జూడలేదు. ఇతరులు వాతో చెప్పిరి- 98 గుడి నెలు కాల్చిపోయినదని నేననుకుంటాను.

హిందువులు, మహమ్మదీయులు ఇండ్లమీదికిక్కి మా మీద రాళ్లువర్షించుచుండిరి నేను నిప్పును చల్లార్చుటయందు

టిని. నాకాలికి గాయము తగిలినది. కొన్ని గుడినెలు రస్తాప్రక్కన ఉండినవి తగుల్కొనలేదు. వారు కుతూహలముతో చచ్చుట్టుకొట్టుచుండిరి. అది పగలు. హిందువులను బోల్పుఉండినది. మహమ్మదీయులుకూడ అచ్చట ఉండిరి. అచ్చట పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు రోదనముచేయుచుండిరి. వారు బహుశా ఆశక్తుండి పంచమణుగా నుండవచ్చును. స్త్రీలు రొమ్ముల మీద బాజుకొనుచు రోదనము చేయుచుండిరి.

రాత్రి 8½ గంటలకు 20 మంది తీసికొని, నేను పులియంతోపు గుడినెలదగ్గరకు వెళ్లితిని. ఒక సబ్ ఇన్స్పెక్టరు నుకూడ తీసికొనిపోయితిని. అచ్చట అజుపులు, గలభా, రాళ్లు రువ్వుటను నేను చూచితిని. అచ్చట కొన్ని గుడినెలు తగుల్కొనుచుండెను. 630 మంది కత్తులను (ప్రిప్పురు, పులియంతోపురస్తామీద పరుగెత్తికొనివచ్చిరి. ఈలోపల నిప్పు చల్లార్చుటకు ఇంజనీర్ వచ్చినది. రాళ్లువర్షము నిలువలేదు. నేను తక్షణమే పోలీసులను బల్లెములతో ప్రజలమీదికి దండెత్తమని ఆజ్ఞాపించితిని. వారు ఎదిరించిరిగాని బల్లెములను చూడగానే వెనుకకు మరలిరి. బల్లెములు వాడబడినవిగాని ఎవ్వరి కైన దెబ్బలుతగిలినవో నేను చెప్పజాలను- మేము ప్రజలనుతరుమలేదు. దెబ్బతగిలి ప్రజలలో నెక్కువగాని అచ్చట నిలిచిపోలేదు- మేము ఎవ్వరిని ఆరెస్టుచేయలేదు- పోలీసుల కెస్టాకి దెబ్బలు తగులలేదు- అటుతరువాత మేము తిరిగి నిప్పు చల్లార్చుటకు ప్రయత్నించితిమి- 11 గుడినెలు కాల్చిపోయెను- 9 కాల్చిపోకుండ మేము నివారించితిమి-మమ్ము ఎవ్వరు తలెములేదు- ఈగుడినెలు ఎవ్వరివో నాకు తెలియదు- ఏమ్యున్న వారెవరో నేను గుర్తించుటకు కాలము లేకపోయెను-

జూలై 2 వ తేదీ ఉదయము రానుస్వామి కెల్లె పిల్లిలో కొన్ని గుడినెలు తగుల్కొనెను- ఉదయము 7 లేక 8 గంటలకు ఇది జరిగియుండవచ్చును- నేను నిప్పుచల్లార్చుటకు ఇంజనును తీసికొనిపోతిని- త్వరలోనే క్యాబులను చల్లార్చితిని- 6 లేక 7 గుడినెలు కాల్చిపోయెను- మామీద రాళ్లుపడినవిగాని మూల ఎవ్వరికి దెబ్బలుతగులలేదు- నాతోగూడ 6 గురు ఉండిరి- వారు ఏమిటకాలో కనిపెట్టుటకు వీలులేకుండెను- గుడినెలు ఏమిటకాలో నాకు తెలియదు-

సార్జెంటు వచ్చుర్దుగారి సాక్ష్యము.

నేను చిత్తూరు రిజర్వుకాఫిలో నున్నాను- 2-వ తేదీ నాటి రాత్రి ఇచ్చట చేరితిని- రాత్రి 8½ గంటలకు గుడినెలు తగుల్కొనుచుండెను. చిత్తూరు, నెల్లూరు పోలీసులను తీసికొని మేనుచచ్చికి వెళ్లితిమి. మెల్లప్పురోడు కంకలో మూడు మారులు తుపాకులు కాల్పుబడెను. మేము వింటిమి. కంటిమి. మూలో నెక్కువగాని దెబ్బలుతగులలేదు. మేము ప్రజలగుంపునద్దకు చేరగానే, ఇంకొకసారి తుపాకీకాల్పుబడెను. నే నంత తుపాకులను కాల్పుచుని ఆజ్ఞాపించితిని. 8 మంది పోలీసులు తుపాకులను కాల్పుసాగిరి. మార్కెటు గేటువద్దనుండి ఒక తుపాకి గుండు మామీదికివచ్చెను. రెండవది మార్కెటులోపల కుడివైపు నుండి వచ్చెను. ప్రాతకర్నాటికు తుపాకిని కాల్చియుండవచ్చునని నేను లెచెదన. మేము తుపాకులను కాల్పుటకు ప్రారంభించుటకు యనుకే ఈ రెండు తుపాకులు కాల్పుబడినవి. మేము లోపల మాడగా, దెబ్బలు తగిలి క్రింద పడిపోయిన వారెవరు అచ్చట లేరు. మార్కెటులోపల ఆశక్తుండి ఉండిరి- మేము ఎవ్వరిని ఆరెస్టు చేయలేదు- మా పోలీసులు కొందరు మార్కెట్టులోపలికి వెళ్లిరి- నేను పోలేరు- గ్లాసుబాంబులు మాపోలీసులమీద వారువేసిరి- మాపోలీసులు చిందరవందర అయిరి- ఈబాంబులు గ్లాసుపీసాలు 6 మంది పోలీసులకుగాయములు తగిలినవి- నేను ఒకబాంబుముక్కను గూడ తీసికొనిపోలేదు- ఈబాంబులు నెలమీదపడగానే, అవి పగిలి ధ్వని కలిగించెను- అటుతరువాత మాపోలీసులు కొందరు మార్కెటులోనికి వెళ్లిరి. మార్కెటువ్వారుమునకు కొందరు పోలీసులు నిల్చిపోయిరి- సబ్ ఇన్స్పెక్టరుపార్టీ వారు మార్కెట్లోపలికి వెళ్లిరి- నేను వెళ్లేలేదు- మేము ఎవ్వరిని ఆరెస్టుచేయలేదు- దిభ్రాటి కమిషనరుగారుకూడ లాపలికి వెళ్లిరి.

గురువారము మధ్యాహ్నము

(ఫలహారాంతరము)

మదరాసు, ఆగస్టు 11:- మధ్యాహ్నము విచారణ 2 గం 15 నిమిషములకు ప్రారంభమాయెను.

ఇక సెక్రటరీ వచ్చుర్దుగారి సాక్ష్యము

దిభ్రాటి కమిషనరు, సబ్ ఇన్స్పెక్టరు మార్కెటులో పల ప్రవేశించిరి. మార్కెటులోపలి నుండి కాల్పుబడిన రెండవ

గుండుతగిలి ఒక పోలీసువాడు గతించెను. (న్యూతక్ శేఖరమును పరీక్ష చేసిన డాక్టరుస్టిఫి కేటు సి. బి. యన్. కెల్లెగారు రథ్య తులచేతి కిచ్చిరి.) ఇది 2 వ తేదీని జరిగెను. ఈ పోలీసువాడు 7 వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు షా కాంతరగతు డెయ్యెను. అతనిదేహములో తగిలిన తుపాకిగుండ్లను ఇన్స్పెక్టరు వచ్చున అధ్యక్షులచేతి కిచ్చెను. మేముతిరిగి జి. రి స్టేషనుకు వెళ్లితిమి. గ్లాసు బాంబుల దెబ్బలు తగిలిన ఇరువురు జనరలు ఆనుపత్రికి బంపబడిరి. ఈతుపాకి గుండ్లను ఎవ్వరైన చేయవచ్చును. ఇది రుకాణములలో కొనకక్కరలేదు.

సార్జెంటు రైల్వేగారి సాక్ష్యము

నేను నగరునుందరి పోలీసుకాఫిలో నున్నాను. 29 జూన్ నాడు నేను పులియంతోపుకు వెళ్లితిని. నేను జి. రి వ స్టేషన్ వాడను నే నచ్చట చేరగానే మంటలు అగుపడినవి 8 మంది విరోపియన్ పోలీసులు నాతోకూడ వచ్చిరి. మేము నిప్పును చల్లార్చుచుండగా, మామీద రాళ్లు పడినవి. నేను ఒక రిద్దరు మహమ్మదీయులు మామీద రాళ్లు రువ్వుటను జూచితిని. రాళ్లేమా వెద్దవని చెప్పవచ్చును. నిప్పును చల్లార్చుటకు వీలు లేకుండెను. నేను తిరిగి వచ్చుచుండగా, ఒక మనుష్యుడు గాయములతో నగంస్పృతపి బాటకడ్డముగ పడియుండుట ను జూచితిని. అచ్చటి ప్రజలగుం మేమి చేయుచుండెనో నేను చెప్పజాలను. ఈగాయములు తగిలినవాడు కొంపలుతగులవెట్టిన చూసిన లాలో నొకడు. వానిని మేము స్టేషనుకు తీసికొనిపోయి, ఆనుపత్రికి బంపితిమి. అతనిపేరు వెంకటరత్నం. అతడు హిందూమతేషుడు. అతనిమీది కేసువిచారణ పూర్తికా లేదు. ఇండ్లను తగులబెట్టుటయే అతనిమీది కేసు. జూలై 8 వ తేదీని పులియంతోపు రస్తామీద ఒకచిన్న మంట అగుపడగా నే నచ్చటికి వెళ్లితిని నేను ఇద్దరు ఆఫీసులను వెంటబెట్టుకొని వెళ్లితిని. రెండుతుపాకిగుండ్ల దెబ్బలు కాల్పుబడగా, నేను ఇన్స్పెక్టరుతో సంభాషించుచుంటిని. నేను వీధిని కాపుదారి చేయుచుంటిని.

సార్జెంటు హార్డింగుగారి సాక్ష్యము.

నేను నిప్పును చల్లార్చు ఇంజనీర్లవేమ. నేను నీటి తొట్టినుండి ఇంజనీ సహాయముతో నిప్పును చల్లార్చుచుండగా, ప్రజల సమూహము కత్తుల కటారులతో సమీపమున నుండుట చూచితిని. ఈ సమూహమునుండి మామీద రాళ్లు పడుచుండెను. నేను సహాయము కోరితిని. వారు రాళ్లువర్షించుచుండిగాని, మామీద పడలేదు. ఈ ప్రజలు ఏమిటకాలో నేను చెప్పజాలను. నాదగ్గర నిప్పును చల్లార్చుటకు ఆయుధము (గొడ్డలి)మాత్ర ముండెను. ప్రజల సమూహము మాప్రక్కన పోవుచుండగా, వారు మమ్ము బెడరించలేదు.

అరాత్రి నేను నిప్పువ్యాలులను చల్లార్చుచుంటిని. నేను కొన్ని తుపాకిగుండు దెబ్బలును వింటిని. మాకు సమీపమున ఉండేవృక్షమున కేమా తగిలినట్లు నేనునింటి. నాకేమి దెబ్బలు తగులలేదు. ఇంజనీర్లు పోయినవారు పంచముల ఆకారము కలిగి నుండిరి. వారు నలుపురంగు గలిగి, భయంకరరూపము గలిగియుండిరి.

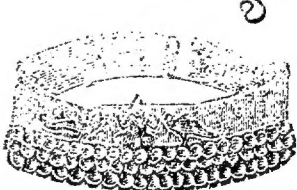
సార్జెంటు బ్రిన్సుగారి సాక్ష్యము

నేను జి. రి స్టేషనువాడను. జూలై 8 వ తేదీని 2½ గంటలకు మధ్యాహ్నము మామీద ఎవరో రెండు గుండ్లను కాల్చిరి. ఎవ్వరికి దెబ్బలు తగులలేదు. గుండు నాతురగనున కారుగజముల ముందర పడెను.

అంతట 4 . 0. 15 నిమిషములకు ఈ దినము విచారణ ముగిసెను. విచారణ సంఘము తిరిగి రేపు ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశమగును.

150 గజలు అమర్చబడిన ఎలక్ట్రో బంగారు

బడ్డెణము

ఈ వడ్డెణము మాస్వంతముగా తయారు చేయించి అనేకము విక్రయించి యున్నాము. ఈవడ్డెణము 150 గజలు లక్ష్యవిగ్రహముతో అమర్చబడినది. దీనిని భవంతులు మొదలు వీధలు సహా ఉపయోగించవచ్చును. మరియు దీనిని పెద్దలు మొదలు 8 సంవత్సరముల బిడ్డలవరకు యుపయోగించవచ్చును. వీటిని ఒకపర్యాయము ఆర్థయుచ్చి తెప్పించి చూచి సమ్మతి లేక తిరుగు పంపినయెడల వైకము వాపసు చేయబడును. వై వడ్డెణము 1-కి రు 8-0-0. (వెంచి ½ కాసులదండ 1-కి రు 8-0-0. (వెంచి ½ కాసుల దండ 1-కి 2-8-0, మూడు పేట గడియారము గొలుసు 1-కి రు 8-0-0. రెండుపేట గడియారము గొలుసు 1-కి 2-0-0.

కె. నాచుమని అలిసు సన్ను.

184 ప్రవాహవారు రోడ్డు, మదరాసు.

స్త్రీలకు ఈ నగ ఒకటియుంటే మరి యేనగయు

అ నా వ శ్య క ము.

సదరపు బంగారుతో నిండాకట్టితరముగా నున్న వెల నుభవముగానున్న పు: జేరితిగా తయారుచేసినాము.

రూ 10,000 నుంచి 15,000 కిముందులలో చేసిన అడ్డగ	
రూ 1,000 నుంచి 1,500 కిముందులలో చేసిన అడ్డగ	
రూ 250 నుంచి 800 కిముందులలో చేసిన అడ్డగ	
రూ 100 నుంచి 150 కిముందులలో చేసిన అడ్డగ	

సదరి నగకు అడ్డగ యిచ్చువాని అడ్డగలో నూటికి 10 రూపాయలు వంతున అడ్డగపు వంతువలనను. తలిమ రూపాయలకు నగ వి. పి. ద్వారా వంతువలను. నగ చూచి సమృద్ధిచేయెదల 8 రోజులలో వాఫాన వం పి తే చెల్లించి యింక రూపాయలు వాఫాను వంతును.

ది యిండియన్ జూవెలరీ మార్కెట్,

బొంబే బాక్సు నెం 40, బెంగళూరు సిటీ.

కామినియా ఆయులు (రిజిస్టర్డ్)

తల వెండుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి చానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి తలనూనెయందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. శిరోజములకు పట్టు వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. పరి మెదడు గుటలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయులు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును, పెక్కుమందికి మహావకారము మొనరించినది.

శేడు వీని నుపయోగించియూడు.

తల ఒకబుడ్డి 1.0-0 వి. పి. చార్జి 0.5-0 అణాలు.
మూడుబుడ్డు 2-10-0 వి. పి. చార్జి 0-12-0 అణాలు.

సోల్ ఏజెంట్లు.
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.
D 126 W 100. 155 హమ్మనసీడు, బొంబాయి.

పాశ్యపు వెంకటాచల వండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధముగు లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగు ఔషధముగు సిద్ధావధము వేరొకటి లేదని ధారాళముగా చెప్పుచున్నది వీటిలో ఆశ్లేషకరమైన యే వస్తువు చేరలేదు గావున అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కఁడును సంశయములేక సేవించవచ్చును. ఈ మాత్రలు 8 నుండి 5 వరకు తాంబూలములలో గాని లేక వట్టి నోటి లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన ఎడల మందము అజీర్ణము మలబద్ధము చలి జ్వరము జ్వరము మలేరియాజ్వరము శీతము వారము, దగ్గు, పడిశము నరముల నొప్పి బల హీనత ఇంపు ఎంబా ప్లేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్గరకు రానియ్యదు. జబ్బుగలిగిన వేళ ఉపయోగించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేవోట ముచ్చందము విన గుమస్తాలు వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు ఘోషాస్త్రీలు కూడ ఈ మాత్రలను సేవించి గుణమును పొగడుచున్నారు. 250 మాత్రలు గల సీసా 1-5 రూ. 0-4-0 ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్టేజి 0-4-0 ఒక సీసా 6 సీసాలను తెప్పించిన పోస్టేజితో రూ. 1-8-0

12 సీసాలు " " 2-12-0
25 సీసాలు " " 5-8-0

అన్ని దుకాణములందు దొరకును

శ్రీ శ్రీతారాఘవ వైద్యశాల
(301-594) మైసూరు.
తంలి నిలాసము— పండిట్ మైసూరు.

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని అనుభవ్యకం మైత్ర్యురకము.

ఇట్టిది మొదటగా బాగుగ నెఱవేరుచు జడలేదు. ఈ పుస్తకము భవిష్యత్ ఫలదర్శిని అనుభవ్యకం మైత్ర్యురకము. ఇట్టిది మొదటగా బాగుగ నెఱవేరుచు జడలేదు. ఈ పుస్తకము భవిష్యత్ ఫలదర్శిని అనుభవ్యకం మైత్ర్యురకము. ఇట్టిది మొదటగా బాగుగ నెఱవేరుచు జడలేదు. ఈ పుస్తకము భవిష్యత్ ఫలదర్శిని అనుభవ్యకం మైత్ర్యురకము.

2868 వోడవరం, పాపానిమ్మం బిల్డా

మలయచందనము

గనేరియా అను సెరంగపేటకు చెందినది. సప్తమలేరు. పిత్తాగ్నితో కలిసినది ఎలవు, తెలుపు, కచ్చు, తామర, శివముల సెరంగపేటకు మూడు పోటలలో మాన్యును. స్త్రీలకు మూడు వ్యాధులకు మూడే ఇది రాక్షాశశక్తి.

దర్శి 1-5 రూ. 2-0-0
1 చంకిటి (మలయచందనమున కనుపొందు) బొంబే 2-0-0

1251 **బుతుశోధక**

బుతుశుల మున్నగు గర్భాగ్ని దోషములను పోగొట్టి సంశయము నొనంగు చింతామణి. దర్శి 2-0-0

పీ యూ ష ము

కాఫీ, టీ, కోకోలకు బదులు. మంచి నువాసన గుణము గల ఆయుర్వేదయోగము. దర్శి 0-12-0

కంధర్వశర్మ, రాయవరం, (గోదావరి.)

వనావధినరస్పరిలా

రక్తహీనత రక్తమయింక అధికమైనది పోగొట్టు అయిన పేరెస్టిక్ గాంబిడి. ధర 1-12-0

గుండెయొక్క పీల్చునందు ఎచ్చటి కైసలు తలచాభివ్య పుష్కలముగా వంతువలను. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్.
నెం 144 ఫనబవాడి బొంబాయి.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేది నుండి అన్నిధరలు మార్చబడినవి.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road, BOMBAY.

ఇప్పుడు కొలలము వనుదరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును అయిర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన అయిర్వేద వస్తు ప్రదర్శనము అన్నిటిలో బంగారు బెరిలియము బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

వై కనిన విలాసమునకు వాగ్దానము ప్రతిబాధిత్రి వంతువలను.

జాండూ వర్తస్యూటికల్ వర్క్స్

అయిర్వేద ఔషధముల తయారీ

(301) బొంబాయి నెం 12.

POLINES GONO MIXTURE

16 సంవత్సరముల నుండి చాల ప్రసిద్ధి చెందినది. ఈ ఔషధము గనేరియా మొదలగు అన్ని విధములైన సెరంగపేటకు గాంబిడిని చెప్పబడినది. ఇది ముక్తసిద్ధమై పిత్తములకులేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మోతాదు సేవించినచో కడుగు ఇచ్చును. 12 సంవత్సరాల వయస్సులో అపుడు. అయిదురోజులలో నొప్పిని నిర్మూలము చేయును. ఇంకొకమింపి ప్రాయశానిలేదు. ఒక సీసానుండు తెప్పించుకొని సేవించివదిత రోగులలో అనుభవమునకు గుణమును తెలియగలదు. పొంబాయిలో నవా బుడ్డి 1-5 రూ. 2-12-0 తెప్పించి 6 రూ. 10-0 మూడింటికి 9-12-0 మాత్రమే.

అంతరముల యిచ్చింపులో ప్రాయశాని యిచ్చింపు.

D. Polines & Co.
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane Calcutta.

